

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Soru Cevap

Çin-Pakistan Ekonomik Koridoru ve İran-Hindistan-Afganistan Üçlü Proje

Soru:

“İran, Güney İran’ın Umman Denizi’ndeki Çabahar limanı aracılığıyla ortak transit işbirliği için Hindistan ve Afganistan ile üçlü bir anlaşma imzaladı. Üç ülke, uluslararası transit koridoru oluşturmak amacıyla stratejik anlaşma imzaladılar... Çabahar limanı, 46 milyar dolarlık Çin-Pakistan Ekonomik Koridoru Projesi çerçevesinde Çin tarafından geliştirilmekte olan Gwadar limanına 100 km [60 mil] uzaklıktadır.” [24.05.2016 el-Arabiya]
Bundan yaklaşık bir yıl önce 4 Nisan 2015’de de Çin ile Pakistan, Ekonomik Koridor Projesi’ne start vermek üzere aralarında anlaştılar...

Soru şudur: Bu projeler, devasa projelerdir. Salt ekonomik projeler mi yoksa siyasi motifleri de var mı? İlgili ülkeler, Çin müstesna, Amerikan yanlısı ülkelerdir. Bu projeler, bir tuzak mıdır? Amacı, Çin’i, Güney Çin Denizi’nden uzak tutmak ve önemine binaen Çin’i ekonomik koridor ile bitkin düşürmek midir? Çünkü ekonomik girdisi, “46” milyar dolarlık maliyeti ile orantılı değil? Son olarak bu projelerin amacı, ilgili ülkeler dışında, Orta Asya gibi diğer ülkelere de yönelik olabilir mi? Allah hayrınızı artırsın. Soru uzun olduğu için özür dilerim.

Cevap: Cevabın açıklığa kavuşması için aşağıdaki hususlara bir göz atmak gerekir:

Birincisi: Amerika’nın söz konusu iki projeye iştirak eden ülkelerle olan ilişkisi:

1- Hindistan, BJP hükümetinden beri Amerikan yanlısıdır. BJP, 1998’de iktidara geldi, 2004’de de iktidardan düştü. 2014’te on yıl aranın ardından Modi liderliğinde tekrar iktidara geldi. Amerika, Modi döneminde Hindistan’a açıkça destek verdi. Amerika ile Hindistan arasında çeşitli alanlarda özellikle de nükleer alanda anlaşmalar tavan yaptı. Bu anlaşmaların Çin’e karşı yapıldığı besbellidir. Pakistan’a gelince, 1990’lı yıllardan beri Navaz Şerif, Pervez Müşerref, Asaf Zerdari ve şimdiki Nevaz Şerif hükümetleri hep Amerikan yanlısı politika izlemişlerdir. Amerikan yanlısı olan Hindistan ile Pakistan yakınlaşmaya başladı. Pakistan, Amerikan talimatları doğrultusunda ABD’nin Hindistan’daki ajanlarını güçlendirmek ve onların Çin karşısındaki pozisyonlarını pekiştirmek için Hindistan lehine bazı önemli şeylerden feragat etti. Amerika, yurtiçinde ve bölgede Pakistan’ın misyonunu İslami hareketlerle mücadele olarak belirledi. Buna terörizm ve aşırılık mücadele deniyor. 9 Haziran 2016 tarihli soru cevapta şöyle geçmiştir: *“Öte yandan Pakistan rejimi gibi Hindistan rejimi de Amerika yanlısı olsa da ancak Amerika’nın her iki devletten gözettiği hedef farklıdır. Hindistan’ın misyonu, Çin ile mücadelede mızrak başı olmaktır. Pakistan’ın misyonu ise, Amerika’ya karşı savaşan Afgan-Pakistan direnişi karşısında durmaktır...”*

2- İran’a gelince, o da Amerikan yanlısıdır. Afganistan işgali sırasında ABD ile işbirliği yaptığını ve orada istikrarı sağlamak için ABD’ye yardım ettiğini, önceki Karzai ve şimdiki Eşref Gani hükümeti gibi Amerikan ajanı hükümetlere verdiği desteği itiraf etti. En son 29 Haziran 2016’da Türkçe Dünya Bülteni, *“İran gazetesinin İran eski Dışişleri Bakanı ve şu an İran’ın ruhani lideri Ali Hamaney’in danışmanlarından olan Ali Ekber Velayeti ile yaptığı bir röportajı”* aktardı. Velayeti röportajda İran ile Amerika arasındaki işbirliğini kabul ederek şöyle dedi: *“İran, Afganistan konusunda*

ABD ile görüşmeler yaptı... Bu görüşmelere BM Daimi Temsilcimiz ve şu an Dışişleri Bakanı Muhammed Cevad Zarif katıldı... Afganistan'ın büyük bir bölümü Taliban'ın kontrolündeydi. Bu koşullar altında eğer İran'ın desteği olmasaydı, Amerikalılar Afganistan'a giremezlerdi... Irak'ta da böyle bir şey söz konusu. İran ve Amerika, Saddam'ın devrilmesinin ardından Irak'ın güvenliğini sağlamak amacıyla görüşmeler yaparak anlaşdılar..." İran Cumhuriyeti'nin eski Cumhurbaşkanı Haşimi Rafsancani'nin de benzeri itirafları basına yansdı. Tüm bunlar ruhani liderin izniyle olmuştur. Rafsancani itiraflarının birinde şöyle demiştir: "Şu an ABD ile İran arasında yürütülen görüşmeler, en üst merci olan ruhani liderin ön izniyle gerçekleşmektedir. Amerika ile müzakereler Hasan Ruhani hükümetinin iktidara gelişinden beş ay önce Umman Sultanı Kâbus aracılığıyla başlamıştır..." Bütün bunlar, İran'ın Amerika ile olan ilişkisini teyit etmektedir. Buna karşılık Amerika, Irak ve Afganistan'da İran'a önemli bir rol vermiştir... Nitekim 11 Haziran 2014 tarihli soru cevapta şöyle geçmiştir: "Diğer taraftan görünen o ki Amerika, Hindistan'a Afganistan'da bir rol verecek ve iki ülke arasındaki ilişkileri güçlendirmeye çalışacaktır. Böylece Afganistan'da istikrarı pekiştirmek için Pakistan'a ihtiyaç duymasın. Yemin töreninde Modi'nin, ilk görüştüğü Devlet Başkanı, Karzai'dir. Hindistan'da şu an Amerikan yanlısı bir iktidar var. Pakistan'daki iktidar da ABD yanlısıdır. Böyle olsa da ABD, Hindistan'a Pakistan'dan daha çok güveniyor. Çünkü her an bu İslami ülkede, bir değişimin olmasından korkuyor. Pakistan'da değişim dinamiklerine sahip bir halk varken, uzun vadede Pakistan, Amerika için pek fazla güvenli değil... İşte Hindistan, Amerika yanlısı Modi döneminde Afganistan'da Amerikan yanlısı rejim yararına güvenliği sağlamak için daha etkin bir rol oynayacaktır." Güvenlik işbirliğini geliştirmek ve Afganistan'da Amerikan nüfuzunu korumak için şimdi buna ekonomik işbirliğini de ekleyebiliriz.

İkincisi: İran, Hindistan ve Afganistan projesi:

1- Hindistan ve İran, Çabahar limanını Hindistan'a açma fikrini ilk kez 2003 yılında gündeme getirdiler. O zaman limanın ortak geliştirilmesi konusunda anlaşmaya varmışlardı. 2004 yılında ise tesisin geliştirilmesi için Hintli şirketlerle İran Liman ve Denizcilik Örgütü arasında bir mutabakat zaptı (MoU) imzalandı, ama bir türlü hayata geçirilemedi. Mayıs 2015'te İran'ın nükleer programına ilişkin kapsamlı ortak eylem planından iki ay önce Hindistan Ulaştırma Bakanı Nitin Jadkara Çabahar konusunda mutabakat zaptı imzalamak için İran'ı ziyaret etti. Hemen ardından Çabahar anlaşmasının taslağını tamamlamak için İran, Afganistan ve Hindistan temsilcileri Yeni Delhi'de bir araya geldiler. Doğu İran'ın en uç noktasındaki Çabahar limanını geliştirmek ve üç ülke arasındaki ticaretin artırılması amacıyla Hint Okyanusu'nu bir ticaret güzergâhına dönüştürmek için bu üç ülkenin temsilcileri arasında 23 Mayıs 2016'da bir anlaşma imzalandı. Bu anlaşma, nükleer programı anlaşması imzalandıktan sonra İran'a yaptırımların kaldırılmasının ardından imzalandı. Tahran'da Hindistan Başbakanı Modi, "Ülkesinin, Çabahar limanına geliştirmek için 500 milyon dolar tutarında bir kredi limiti tahsis edeceğini söyledi... Biz, dünyayı birbirine bağlamak istiyoruz, ama öncelikli olarak üç ülke arasında bir bağlantı kuruyoruz... Bu, barış ve refah koridorudur... Ekonomik ilişkileri etkileyecektir." dedi. İran Cumhurbaşkanı Ruhani de şunları söyledi: "Anlaşma sadece ekonomik ağırlıklı değil, aynı zamanda politik ve bölgesel ağırlıklı da. Bu anlaşma herhangi bir ülkeyi hedef almış değil. Bölgesel istikrar ve barışın yerleştirilmesine katkısı olabilir." Ruhani, Başbakan Modi ile 12 mutabakat zaptı imzaladı. Mutabakat zaptına göre Hindistan, uluslararası yaptırımlar nedeniyle Tahran'ın alamadığı 6,5 milyar doları serbest bırakacak. [25.05.2016 AFP] AFP ajansı devamla şöyle dedi: "Afganistan'ın deniz kıyısında bir limanı olacak. Afganistan'ın deniz kıyısı yok. Proje, İran üzerinden Afganistan'a demiryolu ve

otoyollar inşasını da kapsıyor. Bu proje Çin'e karşı Hindistan için stratejik bir üstünlüktür. Hindistan, Çabahar limanına 100 km uzaklıktaki Gwadar limanına yatırım yapan Çin'le rekabet etmeyi amaçlıyor." İran Cumhurbaşkanı, bu projeler sadece ekonomik değil aynı zamanda siyasadır de. Çin'i çevreleyen bölgesel durum ile bir ilişkisi de var diyerek açıkça bunu dile getirmiştir. İran Cumhurbaşkanı, projelerin herhangi bir devlete yönelik olmadığını söylese de, ancak görünürde ve içerik olarak bir ülkeyi hedef almaktadır! İran Cumhurbaşkanı, projelerin salt ekonomik değil, aynı zamanda siyasi ve bölgesel yönü olduğunu da kabul etti. Hindistan Başbakanı, üç ülke arasındaki iletişimi güçlendirmenin yani üç ülkeyi de ilgilendiren hedefler için aralarındaki ilişkileri pekiştirmenin öncelik olduğuna işaret etti.

2- Bu Hint-İran projelerinin amacının Orta Asya Cumhuriyetlerine sızmak olduğu da belirtilmektedir. İran Dışişleri Bakanı Cevad Zarif, "Orta Asya ile Çin arasında demiryolu, karayolu ve transit ticaretin geliştirilmesinde etkin rol oynayacağı için bir an önce bu stratejik projenin hayata geçirilmesi çağrısında bulundu." [17.04.2016 alalam İr.] Ayrıca Hindistan Dışişleri Bakanlığına göre anlaşma, "Çabahar limanının kullanımı, Afganistan'ın ekonomik büyümesine önemli ölçüde katkıda bulunacak, Hindistan, Afganistan ve Orta Asya da dâhil olmak üzere bölgeler arasında daha iyi bağlantı kuracaktır." [18.04.2016 Diplomasi] İran Cumhurbaşkanı Hasan Ruhani'nin 24 Mayıs 2016 günkü basın toplantısında yaptığı açıklama bu konuda çok nettir. Açıklamada şöyle dedi: "Çabahar ortak yatırımı sayesinde Hindistan'ı Afganistan ve Orta Asya ülkelerine güvenli bir şekilde bağlayacağız." [24.05.2016 Quartz Hindistan] "En son Hint hükümeti, Çabahar limanına 100 milyon dolar değerinde yatırımı öngören bir tasarımı onayladı." [02.06.2016 alalam İr.] Unutulmamalıdır ki Çabahar limanı, Umman Denizi ile Hint Okyanusu üzerinde stratejik bir konuma sahiptir ve Orta Asya ile Afganistan'a ulaşmanın en kolay yoludur.

Üçüncüsü: Çin-Pakistan projesi:

1- Çin Devlet Başkanı Xi Jinping, 20 Nisan 2016 günü Pakistan'ı ziyaret etti ve 46 milyar dolar değerindeki projeleri hayata geçirmek için Pakistan'la bir dizi anlaşmalar imzaladı. Her iki ülke, Pakistan'ın Gwadar kenti ile Batı Çin'in Sincan bölgesi arasında yaklaşık 3000 km'lik yol yanı sıra demiryolları ve boru hatları döşeyecekler. Projeler, Çin'e Hint Okyanusu ve ötesine doğrudan erişim olanağı tanyacak. Reuters, Pakistan Parlamentosu Savunma Komitesi Başkanı Müşahit Hüseyin Seyyid'in şöyle dediğini aktardı: "Pakistan, şu an Çin için merkezi öneme sahip. Bu başarılı olmak zorunda ve başarılı olduğu da görülecektir. Muhabirlere göre bu, Orta ve Güney Asya'da nüfuzunu artırmak için Çin'in planında büyük bir ilerleme kaydettiğinin göstergesidir. Bu, ABD'nin Pakistan'daki harcamalarından kat be kat fazladır." Pakistanlı Bakan İhsan İktbal plana ilişkin AFP ajansına verdiği demeçte, "Bu yatırımlar, önemli ve somut projelerdir. Pakistan ekonomisi üzerinde çok büyük etkisi olacaktır" dedi. Çin Devlet Başkanı da Pakistan medyasına yaptığı açıklamada, "Çin ve Pakistan'ın güvenlik kaygıları güvenlik işbirliğini geliştirmek için aynı seviyede olmalıdır." diye konuştu. Ekonomik koridorla ilgili 30 anlaşma dâhil Çin'in Pakistan'daki yatırımları için 50 anlaşma imzalandı. Navaz Şerif de "Xi'nin Pakistan ziyareti, iki ülke arasındaki ilişkilerde tarihi dönüm noktasıdır. Çin ile dostluk, Pakistan dış politikasının temel taşıdır" dedi. Pakistan Cumhurbaşkanı Memnun Hüseyin de "Yaklaşık 3 milyar insan bu projeden yararlanacaktır. Pakistan, önümüzdeki 40 yıl boyunca Gwadar limanını çalıştırma hakkını Çin'e devretmiştir." dedi. Tesis edilecek ekonomik koridoru korumak için ordu içinden 13000 yeni askeri birim oluşturuldu. Çin, Pakistan'a gizli nükleer yardım ve füzelerin yanı sıra nükleer kapasiteye sahip 2750 km menzilli balistik füzeler de temin etmektedir. Pakistan Başbakanı Navaz Şerif en son yaptığı açıklamada,

“Milyonlarca insanın yaşadığı bölgenin kaderini değiştirebilecek kapasitedeki Çin ekonomik koridorunu şahsen deruhte edeceğim. Otobanlar ve demiryolu ağı aracılığıyla ekonomik koridor tüm bölgeyi birbirine bağlayacaktır...” dedi. [12.07.2016 Pakistan resmi haber ajansı]

2- Bu ekonomik anlaşma sayesinde Çin Pakistan’la olan ilişkisine önem verecektir. Pakistan, bu konuda çok hevesli ve Çin’i bu ekonomik projelere teşvik etmek için çabalyor. Çin proje için devasa paralar harcıyor ve bu projelerle oyalanıyor. Böylece Pakistan, Çin’i çevrelemeye ve kuşatmaya çalışan efendisi Amerika’ya hizmet etmektedir. Amerika, Çin’in kendisi ile rekabet etmesini önlüyor. Onu Güney Çin Denizi’nin kontrolünden uzak şeylerle oyalıyor. Bu mesele Amerika için çok önemlidir. Bu yüzden ABD, Çin’in Güney Çin Denizi’ni kontrol girişimlerini engellemek için elinden geleni yapıyor. Çünkü adaları genişleten Çin, adalar üzerine havaalanları ve limanlar inşa ediyor. Dolayısıyla takımadaları kendine bağlı olunca adaların kontrolü de normal hale gelecek. Takımadaların yaklaşık 250 adadan oluştuğu da unutulmamalıdır. Kuşkusuz ABD, Çin’in dikkatini bu takımadalardan uzaklaştırıyor, daha cazip projelere yönlendiriyor ve bu projelerin değersiz takımadalardan daha faydalı projeler olduğunu gösteriyor. Bu nedenle Pakistan’ın Gwadar limanındaki Pakistan-Çin projelerine karşılık Hindistan’ın Baharata limanındaki Hindistan, İran ve Afganistan projeleri ortaya atılmıştır. İki liman, birbirine yaklaşık 60 mil uzaklıktadır. Bu durum o bölgede Çin’i oyalayacaktır... Bilindiği üzere Pakistan’ın Gwadar limanı ile İran’ın Çabahar limanı bölge için jeostratejik ve jeopolitik öneme haizdir. Ayrıca uluslararası deniz taşımacılığı ve petrol ticareti için de önemlidirler... Yazar ve Güney Asya uzman Adam V Larkey, söz konusu projelerin politik doğasını şu sözleriyle dile getirmiştir: *“Çin’in Gwadar’daki rolü ile Hindistan’ın Çabahar’daki rolü asla kıyas götürmez. İkisi arasında hacim ve amaç yönünden çok büyük fark var. Ama Amerikalılar, Çin’in yayılmacı düşüncesini geri püskürten Hindistan’dan hoşnutlar.”* [ABD, Çin-Pakistan arasındaki Gwadar projesini çevrelemek için Hindistan-İran arasındaki Çabahar limanı anlaşmasını destekliyor. Mayıs 2016 Firstpost.com] Dolayısıyla Amerika, Pakistan-Çin projesi üzerinden Çin’e tesir etmek istiyor. Çünkü 46 milyar dolar değerindeki Çin-Pakistan Ekonomik Koridoru projesi tamamlandığında, Çin’in kalbi mesabesinde olacaktır. Dolayısıyla Çin, kolay kolay bu projeden vaz geçemeyecektir. Bu yüzden Güney Çin Denizi gibi diğer önemli bölgelerden daha ziyade bu projeye meşgul olacaktır...

Keza Amerika, Uluslararası Mahkeme çağrısında bulunan Filipinler gibi bölgedeki ülkeleri de Çin’e karşı kışkırtıyor. Zira bu mahkeme, tartışmalı takımadaları konusunda Filipinler lehine karar vermiştir. Hollanda Lahey’deki Uluslararası Daimi Tahkim Mahkemesi, 12 Temmuz 2016’da uyuşmazlık konusunda beklenen kararını açıkladı. Mahkeme, *“Çin’in dokuz çizgili harita sınırları içerisinde kalan bölgede iddia ettiği tarihsel haklarının yasal bir dayanağı yoktur.”* Ve *“Çin’in Filipinler’e ait münhasır ekonomik bölgede Filipinler’in balıkçılık yapmasına ve petrol arama çalışmalarına engel olarak ve yapay adacıklar inşa ederek bu ülkenin egemenlik haklarını ihlal etmiştir.”* hükmüne vardı. Kararın açıklanmasının hemen ardından Çin, resmi ajansı (Xinhua) aracılığıyla yaptığı açıklamada şöyle dedi: *“Çin, mahkemenin kararını tanımıyor ve kabul etmiyor.”* Kararın hemen akabinde ise Çin Dışişleri Bakanı *“Bu karar, hükümsüz ve mülgadır, hiçbir bağlayıcılığı yoktur”* dedi. Dahası, *“Art niyetli bir karardır. Amaç, Çin’le uyuşmazlığı çözmek ve Güney Çin Denizi’nde barış ve istikrarı korumak değil.”* diye konuştu. Devlet Başkanı Xi Jinping de yaptığı açıklamada *“Ülkesinin, Uluslararası Mahkeme’nin kararına dayanan herhangi bir öneri veya eylemi asla kabul etmeyecektir”* ifadelerini kullandı. Amerika ise mahkemenin kararını desteklediğini açıkladı. Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü John Kirby aracılığıyla yapılan açıklamada, *“Yasal açıdan Çin ve Filipinler için bağlayıcı ve nihai bir karardır. Güney Çin Denizi’ndeki anlaşmazlıklara barışçıl çözüme ulaşma konusundaki ortak amaç*

için önemli bir katkı sağlamaktadır.” denildi. Sözcü “Tüm tarafları karara uymaya, kışkırtıcı ifadeler veya provoke edici eylemlerden kaçınmaya” çağırdı. [12.07.2016 AFP, DPA]

Dördüncüsü: Buradan sorunun cevaplarının şu şekilde olduğu açığa çıkmaktadır:

A- Bölge ülkeleri Hindistan, İran, Afganistan ile Pakistan ve Çin arasındaki ekonomik anlaşmalar, salt ekonomik değil, politik hedefleri de olan anlaşmalardır. Çünkü Çin hariç tüm bu ülkeler, Amerikan politikası izlemektedir.

B- Amerika, Çin karşısında Hindistan’a önemli bir rol vermiştir. Nitekim nükleer kapasitesini güçlendirmeye de çalışmaktadır. Amerika, rolünü iyi oynasın diye Hindistan’ın ekonomisini güçlendirmek için de çalışıyor. Onu İran’la destekliyor ve orada ona yatırım olanakları sunuyor. Aynı zamanda yıkılmasın, ayakta kalsın ve bölgede kendisine verilen rolü hakkıyla eda etsin diye İran’ın ekonomisini de güçlendirmek için uğraşüyor. Amerika, Afganistan’daki nüfuzunu koruma rolünü Hindistan’a tevdi etmiştir. İran ayrıca, Afganistan’daki ABD nüfuzunu desteklemektedir. Bu nedenle Hindistan ve İran, ABD işgali altındaki Afganistan’ın ekonomisini desteklemek ve sıcak denizlere ulaşması için Afganistan’a liman yolunu açmak için faaliyet yürütmektedir.

C- Amerika, Pakistan’ı Çin’le olan ilişkileri güçlendirmek için teşvik ediyor. Çin’i bazı projelerle oy alıyor. Bu projeler, Çin’i Güney Çin Denizi’ni kontrol altına alan yayılcı faaliyetlerden uzaklaştırmaktadır. Yine Deniz Havzası ülkelerini Çin’e karşı kışkırtıyor. Çin için sorun ve sıkıntılar yaratıyor. Bunun en sonucusu da Hollanda’nın Lahey’deki Uluslararası Tahkim Mahkemesi’nin verdiği politik karardır.

D- Amerika, Orta Asya ülkelerine sızmak istiyor. Bu ülkeleri Pakistan’la işbirliği yapmaya teşvik ediyor. Bu ülkeler için Çin tarafından inşa edilen ekonomik koridor yoluyla deniz limanlarına erişim çıkarları yaratıyor. Böylece Amerika, bölge yöneticilerinin kaderini ajanı Pakistan çıkarlarına bağlamaktadır ki Pakistan’la olan ilişkileri ve oradaki çıkarları sayesinde onlarla temasa geçebilsin ve böylece onları satın alabilsin... Bu bir açıdan böyledir, öte yandan ise İran ve Hintli yetkililerin açıklamalarında da belirtildiği gibi bu üçlü projenin hedefi (İran, Hindistan, Afganistan) Orta Asya’ya erişmektir. Amerikan yanlısı bu ülkeler sayesinde Orta Asya’ya erişmek, şüphesiz Amerika’nın çıkarlarına hizmet etmektedir ve dolayısıyla bölgedeki Amerikan nüfuzu, Rus nüfuzuyla rekabet edebilecektir.

Beşincisi: Sonuç olarak bu bölge, İslami Hilafet döneminde yüzlerce yıl İslami yönetim altında yaşamıştır. İpek yolu ve bölgedeki tüm ticaret yolları ve limanlar Hilafet Devletinin gözetimi altındaydı. Tüccarların çoğu Müslümandı, oradan buradan mallar getiriyorlardı. Ayrıca İslam davasını da taşıyorlardı. Bunlar vasıtasıyla milyonlarca insan Müslüman olmuştur. Gitgide artarak yüz milyonlara ulaşmışlardır. Yakında Allah’ın izniyle eskisi gibi hatta daha iyi bir şekilde Hilafet Devleti yeniden kurulacaktır. O zaman iktidar koltuklarını korumak, bozuk rejimleri ve dar milliyetçilik çıkarlarının devamı karşılığında Amerika’dan komut alan ve onun hizmetinde olan ajan yöneticiler olmayacaktır. Kuşkusuz yarın çok yakındır.

“Allah, işinde galiptir, fakat insanların çoğu bunu bilmezler.” [Yusuf 21]